

30.0117 הענקת תעודות הערכה לחייל המשתחרר משירות סדיר¹

הגדרות

1. "חייל" – כמשמעו בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.
2. "מדור השחרורים" – עתכ"א מילואים מדור השחרורים.
3. "מדור הנפקדים והעריקים" – מיטב-ענף עוצמה מדור הנפקדים והעריקים.
4. "הגורם המוסמך", בהוראה זו – בעלי התפקידים בצבא שלהם אָצ'ל שר הביטחון את סמכותו להורות על שחרור חייל משירותו הסדיר או על פיטורו משירות ביטחון, לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן: "חוק שירות ביטחון").

כללי

5. תעודת הערכה לחייל המשתחרר – טופס 807 (להלן: "התעודה") – תינתן לכל חייל המשתחרר משירות סדיר ואשר שירת שלושה חודשים לפחות (לא כולל תקופה בלתינמנית [תִּבְּן] לפי סעיף 18 לחוק שירות ביטחון), למעט קצינים שדרגתם סא"ל ומעלה ולמעט חיילים (קצינים ונגדים) הפורשים לגמלאות – הם יקבלו איגרת פרידה (טופס 1-440 או 2-440), כמפורט בפ"מ 33.0914 "שחרור ופיטור משירות – טקס פרידה ואיגרת" ובפקודות הצבא.
6. מטרת התעודה – להעיד על דבר שירותו הסדיר של החייל בצה"ל ועל הערכת תפקודו בשירות בעיני מפקדיו.

תוכן התעודה

7. התעודה תכלול את הפרטים האלה:
  - א. המספר האישי, שם המשפחה, השם הפרטי ומספר תעודת הזהות של החייל.
  - ב. תאריך שחרורו מהשירות ומשכו.
  - ג. דרגת החייל בעת שחרורו.
  - ד. מקצועות צבאיים שרכש החייל, בציון סוגה המקצועי של הכשרתו, כולל מקצועות שהחייל נפסל מלעסוק בהם בגין סיבה רפואית בלבד. לא יירשמו בתעודה מקצועות האסורים לפרסום מסיבות ביטחוניות, כפי שתקבע מחלקת ביטחון המידע. חייל אשר שירת במקצועות האסורים לפרסום מסיבות ביטחוניות – יירשם מקצועו לפי הנחיית מחלקת ביטחון המידע.
  - ה. אותות, עיטורים, הצטיינויות וציונים לשבח שקיבל לאורך שירותו.
    1. דירוג התנהגותו כאמור בסעיפים 15–16 להלן – לגבי חוגרים בשירות חובה בלבד.
    2. סיבת שחרורו.
  - ח. הערכת מפקדו; המלצת מפקדו; דרגת המפקד ושם המפקד. לא ייכתבו בתעודה פרטיו של מפקד האסורים לפרסום מסיבות ביטחוניות, כפי שתקבע מחלקת ביטחון המידע.
  - ט. רמת הרובאות של החייל.
  - י. סמוך למקצועות אשר להם מקצוע מקביל מחוץ לצבא – ייכתב גם שם המקצוע המתאים. את רשימת שמות המקצועות יקבע אכ"א בתיאום עם משרד הכלכלה.

מילוי הערכה והזנתה בתעודת ההערכה לחייל המשתחרר

8. התעודה תתבסס על הערכת מפקדו של החייל. התעודה תונפק בידי מדור השחרורים בלבד.
9. חייל שעבר מיחידתו המקורית ליחידה אחרת (לרבות ליחידת ר"ם – רשימה מקובצת), מכל סיבה שהיא ועד שלושה חודשים טרם שחרורו; או חייל העוזב את יחידתו ויוצא לשק"ת (שירות ללא תשלום) בסוף שירותו; או חייל היוצא ל"ח"ש (דחיית שירות) לטובת לימודים אקדמיים – ימלא מפקדו הישיר ביחידתו המקורית חוות דעת עליו טרם גריעתו מן היחידה, ויזינה לרשומת הממוכנת דרך שלישות היחידה.
10. סדר הפעולות ועניינים הנוגעים להזנת תוכן התעודה:
  - א. על שלישות היחידה להפיק מהמערכות הממוכנות את רשימת החיילים הצפויים להשתחרר עד 90 יום לפני מועד תום שירותם.
  - ב. על שלישי היחידה לוודא כי בעניינו של כל חייל אשר שמו מופיע ברשימה האמורה ימולא טופס "הערכת המפקד לתעודת השחרור" (המצורף בנספח א להוראה) בידי מפקדו הישיר של החייל, עד 60 יום טרם מועד שחרורו של החייל. את הטופס הזה ימלאו בעלי התפקידים האלה:
    - 1) לגבי קצינים – קצין המשמש מפקדו הישיר של המוערך, שדרגתו אינה נמוכה מדרגת המוערך, והוא נושא מינוי מלא לדרגת סרן ומעלה.
    - 2) לגבי חוגרים בשירות קבע – קצין הנושא מינוי מלא לדרגת סרן ומעלה ומשמש מפקדו הישיר של המוערך.
    - 3) לגבי חוגרים בשירות חובה – מפקדו הישיר של החייל, שהוא נגד או קצין, לרבות ע"ץ (עובד צה"ל).
  - ג. המפקד רשאי להוסיף "המלצת מפקד" במלל חופשי רק אצל חיילים אשר דרגת התנהגותם הוגדרה "מספקת" או יותר. הוא רשאי לכתוב מלל חיובי בלבד. מדור השחרורים יכול שלא לאשר המלצת מפקד אם מצא כי אינה חיובית או אם היא פוגענית באופייה.
  - ד. בשום אופן לא ימלא המפקד הערכה כאמור בהוראה זו אצל חיילים המשוחררים מהסיבות האלה:
    - 1) "איהתאמה", "איהתאמה בגין התנהגות רעה וחמורה" או "איהתאמה עקב שימוש בסמים";
    - 2) "גירוש מהצבא";
    - 3) חייל בשירות קבע שהתחייבותו הותרה ביוזמת הצבא, לפי הפ"ע 3.0501 "שירות הקבע בצה"ל", על רקע פלילי או ערכי התנהגותי;
    - 4) שחרור משירות מחמת תפקוד לקוי, לפי הפ"ע 3.0509 "נוהל לשחרור משרתי הקבע מטעמים תפקודיים";
    - 5) חיילים שפוטרו בידי מדור הנפקדים והעריקים בהיותם נפקדים או עריקים.
  - ה. הוראות מחייבות לקביעת "הערכת מפקד לתעודת השחרור" מצורפות בנספח א להוראה זו.
  - ו. לאחר שימולא טופס "הערכת מפקד לתעודת השחרור", כמפורט לעיל, יוזן הטופס בידי יחידת החייל למערכת הממוכנת עד 60 יום טרם מועד שחרורו של החייל. הערכה זו תוזן למערכת גם אם נבחנת האפשרות להארכת שירות החייל. ההערכה תבוטל אוטומטית במערכת אם הוארך שירותו של משרת קבע בתקופה העולה על שנה או אם חזר החייל לשירות סדיר לאחר שהיה משוחרר שלושה חודשים לפחות. איך בכך כדי למנוע הזנת הערכה חדשה אף אם בוטלה אוטומטית הערכה שכבר נכתבה.
11. מדור השחרורים ינפיק את תעודת ההערכה לחייל המשתחרר, ובה פרטי שירותו, לפי הערכת מפקדו ולפי הרישום האישי שלו במערכת הממוכנת. התעודה תיחתם בידי רמ"ד השחרורים.

12. חיילת המשתחררת בשל נישואיה – ימסור מפקדה הישיר את חוות דעתו באופן המתואר בפ"מ 31.0109 "שחרור חיילות בשירות חובה עקב נישואין או עקב היריון" אל שלישות יחידתה עד שבועיים לפני תאריך הנישואין, לשם הזנתה.

הערכת המפקד – בן־ת המחדל

13. שתי אוכלוסיות:

א. חייל ששירת שירות תקין לאורך 12 חודשים לפחות – אם לא הוזנה הערכת מפקדו אל המערכת הממוכנת, תיקבע הערכת המפקד בתעודת ההערכה באופן אוטומטי כמפורט להלן. המפקד המעריך יהיה רמ"ד השחרורים.

מלל בן־ת המחדל	התכונות שייכתבו עליו	חייל שהתנהגותו
חייל מסור ואכפתי אשר ביצע את שירותו באופן מיטבי תוך תרומה ליחידתו ולצה"ל.	1. בעל משמעת עצמית; 2. אחראי; 3. ממושמע; 4. מקפיד על סדר ועל ארגון במילוי תפקידו; 5. ממלא את תפקידו לשביעות רצון מפקדיו; 6. ביצע את המוטל עליו; 7. מתמיד בביצוע תפקידו.	"ראויה לציון"
החייל ביצע את תפקידו באופן מיטבי ומקצועי.	1. אחראי; 2. ביצע את המוטל עליו; 3. יסודי; 4. מתמיד בביצוע תפקידו.	"טובה מאוד"
החייל ביצע את תפקידו היטב.	מקפיד על סדר ועל ארגון במילוי תפקידו.	"טובה"

"מספקת" ביצע את המוטל עליו. (לא ייכתב דבר.)

ב. קצינים וחוגרים בשירות קבע – הערכתם תוזן על פי המפורט בסעיף הקודם, למעט קצינים וחוגרים בשירות קבע המשתחררים משירות עקב תפקוד לקוי או בעקבות החלטת ועדה להתרת התחייבויות על רקע פלילי או ערכיהתנהגותי או עקב הרשעה בעבירה שיש עמה קלון או מסיבת "גירוש מהצבא".

מסירת התעודה

14. אלה דרכי מסירת התעודות לחיילים בשירות סדיר:

- א. לחייל המשתחרר ביחידתו תימסר התעודה על ידי יחידתו בטקס הפְּדָה שייערך בה, כמפורט בפ"מ 33.0914 "שחרור ופיטור משירות – טקס פְּדָה ואיגרת" ובהק"א 31-01-24 "פְּדָה ופרישה מצה"ל – נוהל פיטור משירות ביטחון – עריכת טקס פרידה והענקת איגרת". תעודת ההערכה תימשך על ידי יחידתו ממדור השחרורים מראש, על פי הנחיות משלימות שיפיץ המדור לפיקודים ולסמכויות.
- ב. לחייל המשתחרר במדור השחרורים תימסר התעודה לאחר שיגמור את הליך השחרור במדור זה.
- ג. חיילת המשתחררת משירות חובה בשל נישואיה או הריונה תקבל את התעודה כמפורט בפ"מ 31.0109 "שחרור חיילות בשירות חובה עקב נישואין או עקב הריון".

דירוג התנהגות – לגבי חוגרים המשתחררים משירות חובה בלבד

15. ככלל, דירוג ההתנהגות ייקבע אוטומטית על פי ההנחיות בנספח ב' להוראה.
16. על אף האמור בסעיף הקודם –
  - א. חייל ששוחרר מסיבת "איהתאמה" לסוגיה או מסיבת "גירוש מהצבא" – תדורג התנהגותו "אינה מניחה את הדעת".
  - ב. חייל שקיבל עיטור צבאי או ציון לשבח – אם דרגת התנהגותו נמוכה מ"טובה מאוד", היא תועלה בדרגה אחת ממה שנקבע לו מלכתחילה, לפי האמור בנספח ב' להוראה.
  - ג. חייל אשר לא נשפט (הן בדין משמעתי הן לפני בית דין צבאי) בשליש האחרון לשירותו, יועלה דירוג התנהגותו אוטומטית בדרגה אחת.
17. הסמכות לערוך שינויים בדירוג ההתנהגות שנקבע אוטומטית נתונה בידי ראש עתכ"א (ענף תכנון כוח האדם) מילואים או מי שהוסמך לכך מטעמו.
18. מפקד המבקש להמליץ להעלות את דרגת התנהגותו של חייל באופן השונה מהאמור בהוראה זו באשר להעלאתה באופן אוטומטי, יגיש בקשה למדור השחרורים ובה ינמק את המלצתו.
19. מפקד החייל – בדרגת סא"ל לפחות (או רס"ן ביחידה שאין בה מפקד בדרגת סא"ל) – רשאי להמליץ לקבוע לחייל דרגת התנהגות הנמוכה בדרגה אחת מהדירוג שנקבע לו אוטומטית, אם הוא סבור כי הדבר מתחייב מהתנהגותו לאורך מרבית שירותו. לשם כך ישלח המפקד מכתב למדור השחרורים ובו ינמק את המלצתו.
20. אם דרגת התנהגותו של החייל, המופיעה בחוות דעתו של המפקד כאמור בסעיפים 18–19, שונה מכפי שנקבע אוטומטית במערכת הממוכנת, ינקוט מדור השחרורים פעולות לפי פירוט זה:

- א. אם דרגת ההתנהגות שעליה המליץ מפקד החייל גבוהה עד שתי דרגות מהדרגה שקבעה המערכת הממוכנת, או אם דרגת ההתנהגות שעליה המליץ מפקד החייל נמוכה ממנה בדרגה אחת – יקבע ראש עתכ"א מילואים את הדרגה הסופית. קביעתו היא שתיכתב בתעודת ההערכה של החייל.
- ב. על אף האמור בסעיף המשנה הקודם, בידי ראש עתכ"א מילואים נתונה הסמכות להפחית את דרגת התנהגותו של חייל ביותר מדרגה אחת, או להעלותה ביותר משתי דרגות מדרגת ההתנהגות שקבעה המערכת הממוכנת – במקרים חריגים בלבד.
- ג. אם שונתה דרגת ההתנהגות שנקבעה תחילה באופן אוטומטי, יודיע על כך מדור שחרורים ליחידת החייל.
21. אם נוסף נתון מאוחר בעניינו של חייל טרם שחרורו, המגלם עילה להורדת דרגת התנהגותו בתעודת ההערכה, יהיה ראש עתכ"א מילואים לקבוע לו דרגת התנהגות חדשה. הוא ראש לעשות כן אף אם המליץ מפקד החייל על דרגת התנהגות גבוהה יותר תחילה, בטרם נוסף הנתון האמור. הודעה על כך תישלח ליחידת החייל מטעם מדור השחרורים.
22. סיבות השחרור מן השירות, נסיבותיהן והכיתוב המתאים לכך בתעודת ההערכה מפורטים בנספח ג' להוראה.
23. הסמכות לאשר תיקון טעות שנפלה בסיבת השחרור נתונה בידי בעלי התפקידים האלה (להלן: "המפקד המתקן") – ובידיהם בלבד:
- א. בתעודות קצינים ונגדים – רמ"ח הסגל או מי שהוסמך לכך מטעמו;
- ב. בתעודות חוגרים בשירות חובה – מפקד מיטב וראש עתכ"א מילואים או מי שהוסמך לכך מטעמו.
24. מצא המפקד המתקן כי יש מקום לקבוע רישום מילולי בתעודה מטעמים השונים מן הטעמים המתאימים המפורטים בנספח ג להוראה – הוא ראש לעשות כן, מטעמים מיוחדים שייכתבו בתיקו האישי של החייל או במערכת הממוכנת ביחס לחייל.
25. מצא המפקד המתקן כי יש מקום לשנות את הרישום המילולי בתעודה שניתנה בעבר – הוא ראש לעשות כן, מטעמים מיוחדים שייכתבו בתיקו האישי של החייל או במערכת הממוכנת ביחס לחייל.
26. את דרגת ההתנהגות שתיכתב בתעודה לפי הוראה זו יאשר רמ"ד השחרורים או מי שהוסמך לכך מטעמו.

תעודות שחרור לקצינים הנושאים דרגות ייצוג

27. חייל ששירת כקצין בדרגת ייצוג – בהגיע מועד שחרורו משירות סדיר, תצוין דרגתו המקורית בטרם קיבל את דרגת הייצוג.

מכתב הערכה אישי

28. נוסף על התעודה, יהיה מפקד החייל ראש למסור לידי מכתב הערכה אישי.
29. מכתב ההערכה יופנה אל החייל וייחתם בידי מפקדו. המכתב ייערך על פי כללי ביטחון המידע וכתובת המסמך הצבאי ויהיה זהה ברוחו להערכת המפקד שניתנה לצורך הכנת תעודת ההערכה לחייל המשתחרר.

עדכון נספחי ההוראה

30. את נספחי ההוראה זו יעדכן מדי פעם בפעם, בנפרד מגוף ההוראה עצמו, עתכ"א מילואים רמ"ד השחרורים – באישור מפצ"ריעח"ק. אין עדכונם טעון סבב הערות או סבב חתימות, כמשמעותם בהפ"ע 1.0102 "תהליך העדכון של פקודות המחייבות את כלל הצבא".

נספח א

הערכת המפקד לתעודות השחרור

שמו – אישי לאחר המילוי – _____
הערכת המפקד לתעודות השחרור – (יוזם באירוע 6170)

לחץ כאן להזנת
טקסט.
יחידת החייל/ת

א. פרטי החייל/ת

לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.
המספר האישי	הדרגה	שם המשפחה	השם הפרטי	החיל	תת"ש בפועל

ב. דרגת ההתנהגות – הנתון יימסר ע"י שליש היחידה (שימו לב להגבלות במילוי הערכת המפקד לפי ההתנהגות של החייל)
 (נסבע בצורה אוטומטית ע"פ עברו הצבאי של החייל/ת, ראו הק"א 30-01-17)

ראוי לציון טובה מאוד טובה מספקת ראוי לשיפור אינה מניחה את הדעת

ג. הערכת המפקד לגבי הנ"ל – יש לבחור מהרשימה לעיל (יש לעיין עד 7 תכונות ע"פ הפקודה המפורטת מטה – לפי דירוג ההתנהגות)

תכונות אישיות					
☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6
בעל כושר מועט	בעל תשועה	בעל אופק רב	בעל כושר הדרכה ותמיכה	חשיבה וימחה	בעל כושר מועט
☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	8	9	10	11	12
פיקוח	בעל חוש ביקורת	יוזם	יזרתי	פיקוח	אחראי
☐	☐	☐	☐	☐	☐
13	14	15	16	17	18
חיוץ	שיקוף	אישיות בודדת	בעל יכולות אישיות בודדות	מרוץ	מרוץ
☐	☐	☐	☐	☐	☐
19	20	21	22	23	24
מרוץ	מרוץ	ישר	בעל מוסר עבודה	בעל כושר ביטוי	ישר
☐	☐	☐	☐	☐	☐
25	26	27	28	29	30
דומן	בעל סבלנות, אורך רוח	בעל אופק רב	שיירת כבד	שיירת כבד	שיירת כבד
☐	☐	☐	☐	☐	☐
31	32	33	34	35	36
בעל כושר מועט	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף

תכונות הנוגעות לעבודה					
☐	☐	☐	☐	☐	☐
27	28	29	30	31	32
מקצועי על סף	עמלני בבחינה	מסור לארגון ומחויב אליו	מסור לארגון ומחויב אליו	מסור לארגון ומחויב אליו	מסור לארגון ומחויב אליו
☐	☐	☐	☐	☐	☐
33	34	35	36	37	38
מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף

תכונות חברתיות					
☐	☐	☐	☐	☐	☐
39	40	41	42	43	44
מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף

☐	☐	☐	☐	☐	☐
45	46	47	48	49	50
מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף	מקצועי על סף

לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.
מלל הערכה חופשית – עד 200 תווים:	מלל הערכה חופשית – עד 200 תווים:	מלל הערכה חופשית – עד 200 תווים:	מלל הערכה חופשית – עד 200 תווים:	מלל הערכה חופשית – עד 200 תווים:	מלל הערכה חופשית – עד 200 תווים:
יש לעיין הערכת חובות בלבד הערכת שלילית תימחק ע"י מדור השחרורים.	יש לעיין הערכת חובות בלבד הערכת שלילית תימחק ע"י מדור השחרורים.	יש לעיין הערכת חובות בלבד הערכת שלילית תימחק ע"י מדור השחרורים.	יש לעיין הערכת חובות בלבד הערכת שלילית תימחק ע"י מדור השחרורים.	יש לעיין הערכת חובות בלבד הערכת שלילית תימחק ע"י מדור השחרורים.	יש לעיין הערכת חובות בלבד הערכת שלילית תימחק ע"י מדור השחרורים.

ד. פרטי המפקד המעריך:

לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.	לחץ כאן להזנת טקסט.
המספר האישי	הדרגה	שם המשפחה	השם הפרטי	התפקיד	תאריך המילוי

- מנפת הערכה היא לסיוע לחייל המשתחרר להשתלב בחיים האזרחיים. אי לכך, רצוי להבליט את תכונותיו האישיות החיוביות, שיוכל לסווג בידו בצאתו לאזרחות.
- המפקד רשאי לעיין שבע תכונות, הנראות לו ראויים לציון לגבי החייל, לכל היותר, מהרשימה המפורטת לעיל.
- רישום הערכת המפקד ייעשה בהתאם לדירוג ההתנהגות של החייל המצוין בפקודת השחרור, ועל פי ההוראה שלעיל:
  - אם דירוג ההתנהגות נקבע כ"אינה מניחה את הדעת", לא תירשם חוות דעת כלל.
  - אם דרגת ההתנהגות נקבעה כ"ראוי לשיפור", ניתן יהי לרשום "ממלא את התפקידו לשביעות רצון מפקדיו" ותכונות חברתיות, למעט "משמש דוגמה אישית לזולת".
  - אם דרגת ההתנהגות נקבעה כ"מספקת", ניתן יהיה לרשום את כל התכונות הרצויות, למעט "מוטשע".
  - אם דרגת ההתנהגות נקבעה כ"טובה", לפחות, ניתן יהיה לרשום את כל התכונות הרצויות.
- אם נראה למפקד שיש מקום לציון תכונה חיובית אחת בלבד תצוין רק תכונה זאת. אין להשאיר את החייל ללא "הערכת המפקד" מסיבת חוסר היכרות בלבד.
- בשום מקרה לא ימלא המפקד סעיף הערכה לגבי חיילים מושחררים מסיבת "אי-התאמה" לסוגיה, "גירוש מחצבא" או קצינים וחוגרים בשירות קבע המשתחררים משירות עקב תפקוד לקוי או בעקבות החלטת ועדה להתרת התחייבויות על רקע פלילי או ערכי-התנהגותי.
- מטרת התעודות תושג רק אם המעסיקים באזרחות יראו בחן עדות נאמנה והערכה שקולה לחייל - הפרט. יחסו של הציבור האזרחי לתעודת ההערכה לחייל המשתחרר והתחשבותו בהערכות, הניתנות על ידי מפקדי צה"ל למקדויהם, מותנים אטא באמיתות ההערכות ובשקילותן הנכונה.

נספח ב

כיצד לדרג את ההתנהגות בתעודת ההערכה לחייל המשתחרר

דרגת ההתנהגות	נעדר משירותו (עד = ועד בכלל)	נשפט למאסר או למחבוש בפועל בזמן שירותו (עד = ועד בכלל)	הורד בדרגה	הורשע בבית דין צבאי בזמן שירותו
ראויה לציון	מעולם לא	מעולם לא	לא	מעולם לא
טובה מאוד	עד 14 יום	מעולם לא	לא	מעולם לא
טובה	עד 21 יום	פעם אחת, עד 28 יום בסה"כ	לא	מעולם לא
מספקת	עד 35 יום	עד פעמיים, עד 35 יום בסה"כ	כן	פעם אחת
ראויה לשיפור	עד 70 יום	עד שלוש פעמים, עד 70 יום בסה"כ	כן	פעמיים
אינה מניחה את הדעת	יותר מ70 יום	ארבע פעמים או יותר	כן	שלוש פעמים או יותר

הערות

- יש לפעול כמפורט בטבלה וכפוף להוראה זו.
- חייל ששוחרר מסיבת "איהתאמה" לסוגיה או מסיבת "גירוש מהצבא" – תדורג התנהגותו "אינה מניחה את הדעת".
- חייל שקיבל עיטור צבאי או ציון לשבח – אם דרגת התנהגותו נמוכה מ"טובה מאוד", היא תועלה בדרגה אחת ממה שנקבע לו מלכתחילה, לפי האמור בנספח ב להוראה.
- חייל אשר לא עבר כל עברה או שלא קיבל כל תלונה בשליש האחרון לשירותו, תועלה דרגת התנהגותו אוטומטית ברמה אחת.
- דין מחבוש על תנאי או מאסר על תנאי כדין מחבוש בפועל או מאסר בפועל לעניין הטבלה.
- חייל שנשפט למחבוש בפועל או למאסר בפועל – גם אם לא ריצה את עונשו לבסוף, ייחשב כמי שריצה את עונשו בפועל לעניין הטבלה, אלא אם הסיבה שלא ריצה את עונשו היא שזוכה או שפרקליט צבאי הורה על כך.

נספח ג

סיבות השחרור מן השירות

מס'ד	מלל בתעודת ההערכה לחייל המשתחרר	סיבת השחרור	אוכלוסיית החיילים שהם גְּשירות
1.	תום שירות חובה	1. חייל שסיים את תקופת השירות שנקרא לה, לפי חוק שירות ביטחון, התשמ"ו-1986 (להלן: "חש"ב"); 2. חיילת ששוחררה בשל הריונה, לפי פ"מ 31.0109 "שחרור חיילות בשירות חובה עקב נישואין או עקב היריון"; 3. חייל ששוחרר לפי הקבוע בפ"מ 31.0508 "חיילים במצב משפטי מיוחד – שירות סדיר ושירות מילואים"; 4. חייל שקוצר שירותו על פי מדיניות רשויות הגיוס.	חובה
2.	תום שירות חובה – נישואין	חיילת ששוחררה עקב נישואיה.	חובה – נשים
3.	תום שירות חובה – לימודים	חייל ששוחרר שחרור מוקדם לשם לימודיו ולפי מדיניות רשויות הגיוס.	חובה
4.	תום שירות חובה מקוצר – סיבות פרט	חייל שלא נכלל באוכלוסיות אחרות ואשר שוחרר שחרור מוקדם עקב קשיים אישיים, קשיים משפחתיים או קשיים כלכליים, לפי הנוהל בפ"מ 35.0809 "טופס 1-55 – בקשה לשחרור מוקדם, ביטול תב"ן, דחיית חלק משירות סדיר, פטור משירות ביטחון".	חובה
5.	תום שירות חובה מקוצר – שירות בצבא זר	חייל ששוחרר שחרור מוקדם עקב שירותו בצבא זר.	חובה
6.	תום שירות חובה מקוצר – עולה חדש	עולה חדש, לפי הקבוע בהקמ"א מג-03-01 "הנחיות גיוס לשירות ביטחון – עולים חדשים ואזרחים ישראלים חוזרים מחו"ל", שגויס מראש לתקופת שירות קצרה מתקופת השירות המרבית לפי חוק שירות ביטחון.	חובה
7.	תום שירות חובה מקוצר – מתנדב חו"ל	מתנדב חוץ לארץ ומדריך חוץ לארץ, לפי הקמ"א מג-03-08 "מתנדבי חו"ל", שגויס מראש לתקופה קצרה מתקופת השירות המרבית לפי חוק שירות בטחון.	חובה
8.	תום שירות חובה מקוצר – גיל	חייל שגויס מראש לתקופת שירות קצרה מתקופת השירות המרבית לפי חוק שירות ביטחון עקב גילו.	חובה
9.	תום שירות חובה מקוצר – הכשרה ראשונית	עולה חדש שהתגייס לשירות חובה מקוצר לשם הכשרתו הראשונית, לפי הקמ"א מג-03-01 "הנחיות גיוס לשירות ביטחון – עולים חדשים ואזרחים ישראלים חוזרים מחו"ל".	חובה

בלמ"ט

30.0117
פקודות מטכ"ל, 10 בספטמבר 1976

אוכלוסיית החיילים שהם גְּשִׁירוֹת	סיבת השחרור	מלל בתעודת ההערכה לחייל המשתחרר	מס'ד
קבע	<p>1. חייל בשירות קבע שהשתחרר בתום התחייבותו לפי הפ"ע 3.0501 "שירות הקבע בצה"ל";</p> <p>2. שחרור מסיבה אחרת שקבעה מחלקת הסגל, לפי הפ"ע 3.0501 "שירות הקבע בצה"ל";</p> <p>3. שחרור משירות בהיעדר אופק שירות, לפי הפ"ע 3.0509 "נוהל לשחרור משרתי הקבע מטעמים תפקודיים";</p> <p>4. אימעבר לשירות קבע מובהק מטעמים ארגוניים, לפי הפ"ע 3.0508 "נוהל לשחרור משרתי הקבע מטעמים ארגוניים";</p> <p>5. שחרור משירות עקב החלטת ועדה להתרת התחייבות, לפי הפ"ע 3.0501 "שירות בקבע בצה"ל", למעט המקרים המנויים בסעיפים הבאים בנספח זה;</p> <p>6. חל"ת – שחרור משירות לאחר שהייה בחופשה ללא תשלום, עקב החלטת ועדה להתרת התחייבות;</p> <p>7. שחרור מחמת התרת התחייבות ביוזמת החייל, לפי הפ"ע 3.0501 "שירות בקבע בצה"ל".</p>	תום שירות קבע	.10
קבע	חייל בשירות קבע שהתחייבותו הותרה ביוזמת הצבא, לפי הפ"ע 3.0501 "שירות הקבע בצה"ל" על רקע פלילי או ערכי התנהגותי.	התרה משירות קבע ביוזמת צה"ל	.11
קבע	שחרור מחמת סיבה רפואית, עקב החלטת ועדה להתרת התחייבות מסיבה רפואית, לפי הפ"ע 3.0501 "שירות הקבע בצה"ל".	שחרור משירות קבע מסיבה רפואית	.12
קבע	שחרור משירות מחמת תפקוד לקוי, לפי הפ"ע 3.0509 "נוהל לשחרור משרתי הקבע מטעמים תפקודיים".	שחרור משירות קבע ביוזמת צה"ל	.13
חובה	חייל ששוחרר לפני מועד תום השירות שנקבע לו מחמת סיבה רפואית ושלא נרשמה לו עילת "איהתאמה", "איהתאמה בגין התנהגות רעה וחמורה", "איהתאמה עקב שימוש בסמים" או "איהתאמה מטעמי מצפון".	מטעמי בריאות	.14
חובה	חייל ששוחרר לפני מועד תום שירותו, בגלל ירידה בכושרו הבריאותי בעקבות פגיעה בקרב, בפעילות מבצעית או באימון. חייל זה ישוחרר ויפוטל לאחר קביעה פרטנית של הגורם המוסמך ולפי חוות דעתם של הקרפ"ר, של אכ"ארמ"ח הנפגעים ושל קציני הערים, ולפי פקודות הצבא.	מטעמי בריאות – נפגע בקרב, בפעילות מבצעית או באימון	.15

בלמ"ט

30.0117
פקודות מטכ"ל, 10 בספטמבר 1976

מס"ד	מלל בתעודת ההערכה לחייל המשתחרר	סיבת השחרור	אוכלוסיית החיילים שהם גְּשִׁירוֹת
16.	איהתאמה בשל התנהגות רעה וחמורה	1. חייל ששוחרר משירותו עקב ליקויי משמעת חמורים; 2. חייל שהגורם המוסמך סבר כי לנוכח מאפייני שירותו עד שחרורו, זו העילה המתאימה בעניינו.	חובה
17.	איהתאמה	חייל ששוחרר משירותו עקב תפקוד לקוי שאיננו מאפשר תפקוד יעיל במסגרת היחידה, לאחר קביעה פרטנית של הגורם המוסמך לפי הוראה זו.	חובה
18.	איהתאמה בגין שימוש בסמים	חייל בשירות חובה אשר פוטר על ידי ועדת הסמים לפי הק"א 33-03-09 "ועדות מייעצות לטיפול במשתמשים בסמים – נוהל הבאת חייל לפני הוועדות, הרכב וסמכויות".	חובה
19.	גירוש מהצבא	חייל שבית דין צבאי החליט לגרשו מהצבא. חייל זה יפוטר משירות הביטחון.	חובה או קבע
20.	מטעמי הכרה דתית או מטעמי הוויי משפחתי דתי	חיילת בשירות חובה שהוכיחה לגורם המוסמך כי טעמים שבהוויי המשפחתי הדתי שלה מונעים אותה מלהמשיך בשירות ביטחון.	חובה – חיילות
21.	איהתאמה מטעמי מצפון	חייל בשירות חובה שהוכיח לוועדה המתאימה כי טעמים שבמצפון מונעים אותו מלשרת בשירות הביטחון.	חובה
22.	על פי חוק	חייל שהוחלט על שחרורו משירות סדיר לאור הוראות סעיף 20 לחוק שירות ביטחון.	חובה
23.	החלטה מיוחדת	חייל ששוחרר שחרור מוקדם על רקע אישי מיוחד, באישור ראש אכ"א, רח"ט תומכ"א או מפקד מיטב.	חובה
24.	תום שירות חובה – אם לילד	חיילת ששוחררה בשל היותה אם לילד, לפי פ"מ 31.0109 "שחרור חיילות בשירות חובה עקב נישואין או עקב היריון".	חובה – חיילות
25.	תום שירות חובה – מתנדב	מתנדב לשירות סדיר שסיים את תקופת התנדבותו.	חובה
27.	תום שירות חובה שקוצר מטעמים ארגוניים	חייל שהוחלט לקצר את שירותו מטעמים ארגוניים.	חובה